

CATALUNYA SOCIAL

Òrgan d'ACCIÓ POPULAR

Any XII. Núm. 559

Un any, 12 ptes. — Núm. solt, 25 cts.

16 abril 1932

Redacció: Portaferrixa, 13 bis
Telèfon 21160 - BARCELONA

PUBLICACIÓ
SETMANAL

Administració: Duran i Bas, 11
Telèfon 17605 - BARCELONA

L'onada sectària i l'Estatut

Mentre es llegeix a les Corts Constituents el projecte d'Estatut de Catalunya — projecte que constitueix un veritable engany per al partit d'Esquerra catalana que ha portat la iniciativa d'aquest afer — es parla i es donen detalls del projecte de llei regulant les congregacions religioses, d'acord amb el fust article 26 de la Constitució.

Els catalans, que fàcilment ens hauríem entusiasmat amb un projecte d'Estatut — no precisament perquè vingui a satisfer les nostres aspiracions, sinó pel sol fet del reconeixement de la personalitat de Catalunya — veiem ara la nostra alegria amargada per la tasca sectària dels partits dirigents de la nau de l'Estat; i la nostra alegria no pot ésser veritable ni el nostre goig sincer. El sectarisme que domina en les altes esferes de la política madrilenya, domina igualment — potser intensificat encara — en les esferes de la Generalitat. I encara que el nucli pròpiament dit de la qüestió religiosa resta resolt tristament amb la Constitució, el cert és que a la Generalitat hi vénen problemes, com el mateix problema de l'escola, dins els quals no es pot defugir l'afer religiós i ja coneixem la inclinació dels homes dirigents del moment polític a Catalunya quant a aquest afer.

No podem, doncs, tenir la festa en pau. Tot el que caigui en mans de la Generalitat actual ha d'agredir, perquè és agre el seu esperit anticristià i la seva èria sectària, profundament sectària. I nosaltres, que entenem que els problemes referents a l'esperit no es poden separar, ja que la vida espiritual cal viure-la sencera o no viure-la de cap manera, no ens podem mostrar satisfets en el moment que — en poc o en molt — Catalunya passés a recobrar la seva personalitat, si se'ns pretén donar aquesta alegria pels mitjans de la deschristianització de la nostra terra.

Els problemes referents a una col·lectivitat poden arribar a tenir un isolament molt relatiu. ¿I com podem mostrar-nos satisfets, els catòlics catalans, si mentre se'ns ofereix un intent d'Estatut de la nostra personalitat col·lectiva, se'ns priva dels drets mínims de ciutadania, no deixant associar els nostres religiosos per a fins d'ensenyament o, simplement, no deixant-los associar, com en el cas de la Companyia de Jesús? Un projecte d'Estatut, subjecte a la Constitu-

ció espanyola, amb separació d'Església i Estat, amb dissolució de la Companyia de Jesús, amb la privació dels drets ciutadans mínims als Ordes religiosos, amb esperit de persecució religiosa, no el podem pair mai, els catòlics catalans. I cal dir ben clar i ben alt i d'un cop que per a nosaltres són inseparables la condició de catalans i la condició de ciutadans catòlics, ja que entenem — i no és pas una fórmula merament literària, sense contingut real — amb el Dr. Torras, que la nostra Catalunya serà cristiana o no serà. ¿Com volen, doncs, que ens satisfaci un Estatut subjecte a aquella Constitució que ataca els nostres primordials drets de ciutadans catòlics, de ciutadans d'una religió perseguida per l'Estat i per l'Estatut també, i que, essent l'única religió viva i popular en aquest país, es veu menyspreada i atacada pels òrgans del poder?

Si del terreny de les lleis passem al terreny dels actes, ¿quina garantia ens ha d'oferir als ciutadans catalans i catòlics aquesta Generalitat que tanca la capella de Sant Jordi, que prohibeix el pessebre a la Casa de Caritat, que ordena que les imatges religioses i els sants siguin exiliats d'aquella Casa, que institueix Escoles-Institut i Escoles-Normals perfectament laiques i, per tant, perseguidores del nostre sentiment religiós? ¿No és cert que aquest Estatut en mans d'aquella gent s'ha de convertir en un nou mitjà per atacar els sentiments religiosos nostres, ja prou ofesos durant aquest últim any?

Quina tristesa la nostra, catòlics catalans! En el precís moment que la nostra personalitat col·lectiva sembla que pot obtenir un reconeixement del Poder central, aquest reconeixement ens ve tarat amb lleis d'excepció en contra de nosaltres i cau en mans d'uns homes que es vanten de tenir, com a punt primer del seu programa polític, la seva irreligiositat i el seu esperit persecutori per a les institucions del Catolicisme!

Això vol dir que no ens queda altre camí que el de formar un front únic en contra de tot això fins a obtenir que nosaltres, catòlics catalans, no hàgim de constituir una excepció entre els ciutadans de la nostra Catalunya, ara exalçada en tan males i tan antiliberals condicions.

*Fantasies evangèliques**Simó Pere*

JORDI ARNAU

III

Una conversa primerenca

Es veia que Eunomos era un atleta. Simó ho havia de confessar en arribar a Betsaida traient el fetge per la boca. No va desdir, no, Simó en el rem; però tanmateix s'havia fatigat i tenia els braços adolorits. L'arribada a Betsaida de la barca de Simó fou triomfal. Tot Betsaida i mig Cafarnaum havien seguit les peripècies d'aquell temerari pescador i quan el veien ara arribar bo i sencer després del perill, coregueren a la platja curiosos de saber com havia estat tota aquella proesa. El vell mariner que a la matinada se l'havia mirat allunyar-se ara l'abraçava com si fos el seu fill tot cridant:

— ¡Com tu no n'hi ha un altre, valent i sortós minyó!

Poc tardaren a arribar el germà i la muller de Simó. Com que aquesta reia i plorava alhora i no atinava a dir paraula, Simó, prenent-la pel braç, li fa:

— Dona, no n'hi ha per tant. El nostre ofici se les porta, aquestes coses, i qui no s'arrisca no és un bon pescador. I després Déu hi ajuda, dona!

Eunomos en veu alta, com qui diu una sentència apresada d'anys, exclama:

— La fortuna els ajuda als que s'arrisquen.

Jesús, però, intervingué així:

— Déu és l'autor de tota fortalesa i el que es refia de si mateix la seva força serà com la cendra de l'estopa (1).

Sara, ja un poc més revinguda, pogué dir:

— Digueu-me tots els que sou aquí si per un cove de peix val la pena de matar-se. ¿Qui de tots vosaltres ha fet avui un acte així d'arruixament? Déu vulgui que sigui la darrera vegada.

Simó amb certa acrimònia respongué:

— Després de tot no tinc fills...

Sara es mossegà els llavis i emmudí, però tingué la satisfacció de veure com tots els presents, si no amb paraules, amb llurs gests d'aprovació es posaven de la seva banda.

Jesús va acudir a l'ajut de la confosa muller amb aquestes paraules:

— ¿No són paraules de Joan que Déu pot fer sortir fills d'Abraham de les mateixes pedres?

Així arribaren tots plegats davant la barraca dels germans Andreu i Simó i allí la gent prengueren comiat i entraren dins els de la família de Simó, el seu pare, la seva sogra, el seu germà, la seva muller, juntament amb els dos forasters. A aquests dirigí Simó la paraula:

— Accepteu una estona de descans sota aquesta humil teulada, que jo só el primer que el necessito.

Tots s'assegueren als pedrissos i repassant amb els ulls els estres de pescar que hi havia penjats a les parets i apilotats pels recons, es féu conversa general de l'ofici de pescador, dels perills de la mar, de les esperances i desenganys que portava el treball. La pobra Sara ja no va gosar a badar boca. La sogra de Simó parlava baixet amb sa filla com si vol-

gués aconsolar-la. Qui parlaven pels colzes eren Andreu i Simó i asseguraven amb el més gran entusiasme que mai no deixarien l'ofici de pescador i que si mil vegades es trobessin en circumstàncies d'escollir, la seva elecció fóra sempre la mateixa; i els dos convingueren en afirmar llur gran desig d'assajar algun dia no llunyà les seves habilitats en la mar salada d'Occident. Eunomos els contava mil coses noves dels sistemes de pesca en la mar grega que deixaven boca-badats els dos germans.

Jesús trencà la conversa amb aquesta pregunta:

— No he vist el Zebedeu ni a sos fills: on paren?

Andreu, ben informat, fa:

— Tots tres han marxat a Betània de prop del Jordà a rebre el baptisme de Joan. Sembla que ha estat cosa del germà petit, Joan del Zebedeu. Quin minyó més simpàtic aquest! Vós els coneixeu; ¿no és així?

— Com que són poc o molt parents de la meua mare, i alguna que altra vegada la vingueren a veure a Natzalet. Portàvem el pensament de passar la nit a casa seva; ara, però, valdrà més que emprenguem el camí a bona hora.

Simó esclatà impetuosament:

— Com? ¿Voleu marxar perquè no hi ha els Zebedeus? Que no hi som nosaltres, en compte d'ells?

I començà una de prec i de raons perquè no partissin, i passessin la nit a Cafarnaum amb ells. Era tard i no es podia fer cap llarga jornada i no era de creure que volguessin fer nit a l'escandalosa vila de Magdala, plena de gent mundana en aquell temps. A Cafarnaum trobarien arranjada la refecció de la nit i no la podien menysprear. La casa era pobra i petita, però podien disposar també de la del pare de Simó i entre les dues podien oferir una comoditat passadora. I després de tot, Simó decidí el plet amb una certa violència, prenent pel braç a Eunomos i manifestant categòricament que no permetria la sortida per res del món. Així fou com quedà convingut que l'artesa de Natzalet i Eunomos es quedarien aquella nit a casa de Simó.

El sopar fou com de casa arreglada de pescador en dia de festa. Sara, la muller de Simó, sabia cuinar els peixos de moltes maneres. No hi faltà la mel del romaní, ni el formatge, ni la nata de la llet de les ovelles pasturades en les vessants del Tiberiades, ni el vi de les comes assolellades de Corazaïn, i, menys que cap altra cosa els obsequis de la família i el tracte amical dels convidats. Per això la conversa es va allargar més que el sopar.

Eunomos, a qui els temes del poble jueu interessaven intensament, fou el primer en evocar la figura austera i atractiva de Joan, el predicador del desert.

— Certament, la veu de Joan parla en el desert, però, potent com és, ressona en les ciutats i en els palaus. He sentit dir que els cortisans d'Herodes el temen i l'odien, però el rei el tem i l'admira i pretén, vulga, no vulga, portar-lo al palau.

Simó intervingué:

— Per a perdre'l serà, penso jo. ¿Qui es podrà fiar d'aquest rei astut com una guilla? Molta gent

del poble sí que escolta a Joan i pren el seu baptisme en les aigües del Jordà. D'aquí els primers han estat els de casa el Zebedeu. Jo el vaig sentir fa poc i vaig quedar admirat. "Déu (clamava) pot fer sortir fills d'Abraham d'aquestes pedres. La dextral està posada a l'arrel dels arbres i tot arbre que no fa bon fruit serà tallat i tirat al foc. Qui té dues túniques que en doni una a qui no en té..." Ja us dic jo que aquestes són paraules dignes del Messies anunciat pels profetes. ¿Què ens hi diu el fill del fuster de Natzaret?

I aquest respongué:

— De bona fe us dic que el regne de Déu s'acosta. Jo no l'he vist a Joan, però el conec. Escolteu-lo i aneu on ell us digui. Per ell serà conegut el Messies.

A això féu Simó impetuosament:

— I si el Messies fos ell? Si par'a clarament d'aquesta seva missió jo vaig amb ell. Què hi dius, Andreu?

L'interpellat afegí:

— I jo també. És cas que se'l faci parlar clarament, si és o no és el Crist.

Aquí Eunomos hagué de parlar.

— Anys fa que repasso i comparo les profecies donades al vostre poble. O llur compliment és ara o no serà mai. Les set setmanes de Daniel són passades, el ceptre de Judà és en mans estrangeres. No puc oblidar les paraules de Josep de Natzaret: "Hi ha qui l'ha tingut en el seus braços." Però tinc temor que el Salvador vindrà al seu poble i aquest no el coneixerà. Parlo amb uns i amb altres i tothom espera una cosa que no veig possible... o bé que jo no entenc.

Els interlocutors guardaven un absolut silenci i a les darreres paraules d'Eunomos orientaren vers ell llurs cares i esguards esperant alguna original declaració. Ell, satisfet de l'efecte causat, va seguir:

— Els projectes posen no sé quina mena de parentiu entre el Crit i la Divinitat. Almenys serà com una mena d'apoderat que parlarà en nom de Déu. No trobo cap cosa increïble que Déu, que tant meravellosament ha creat la naturalesa humana, la restauri d'una manera més meravellosa encara. Sòcrates no era cap dels vostres profetes, i també va preveure una forma misteriosa i divina de restauració. Vosaltres, però, més que homes us sentiu descendents d'Israel i voleu l'exclusiva del Crist del Senyor i el somnieu com si tot el misteri es fes a favor vostre i us representeu el Messies com un Cèsar que traspasarà a Jerusalem el poder de Roma. I el poder de Roma és una iniquitat, com ho fóra el de Jerusalem en les vostres mans, com ho fóra el d'Atenes en les nostres. Si Déu té un camí per a ell jo mai no creuré que sigui un camí com aquest, tan ple d'ambició humana. Déu és de tots i voldrà insinuar-se a tots i ensenyar a tots i el Messies mostrarà a tots l'atractiu de la veritat i de la virtut. I si vosaltres, somniadors de grandeses futures, topeu amb aquest Messies, li girareu la cara i no el voldreu conèixer.

Aquest discurs no fou agradable ni a Simó ni a Andreu i, quan aquests es disposaven a replicar, Jesús de Natzaret va parlar així:

— No seran gaire plaents al nostre poble les paraules d'Eunomos, i elles, no obstant, no són reprehenibles. Els que no són de Déu no coneixen Déu. Els que no caminen en la veritat no coneixen la veritat. Un profeta va dir: "el meu poble neci no m'ha conegut" (2). "Cal preparar el cor per a conèixer la prudència" (3). Déu es plau de revelar-se als humils, als petitets, i ells seran els primers que veuran el regne dels cels. Ara mateix, ¿qui són sinó els ignorants que s'apleguen al voltant de Joan? ¿Tal vegada entre ells hi trobareu escribes i fariseus i cortisans? Tots aquests són enemics seus i no hi seran pas al seu costat quan ell senyalarà amb el dit el qui és més que ell, del qual ell és el missatger precursor. Simó, Andreu, joves sou encara i haveu de veure coses grans: aneu a Joan, us torno a dir, i feu el que ell us digui.

I Andreu i Simó respongueren juntament:

— I vós, amic?

— Jo hi aniré també i algun dia m'hi trobareu.

I Eunomos acabà la conversa amb aquestes paraules:

— I a mi, perquè no sóc d'Israel, no m'hi voldreu? Doncs també jo hi seré. El meu Déu i el vostre Déu no poden ésser dos déus en competència, sinó que són un Déu únic. Ell no em deixarà a les fosques; Ell em mostrarà el camí que porta a les seves tendes.

La conversa quedà acabada, i la nit imposà el descans. L'endemà a punta de dia el Natzaré i Eunomos ja trescaven per les dreceres que dominen Tiberíades i Magdala i porten a la regió muntanyenca on està clavada en una conca el rialler poble de Natzaret tot flairós de roses florides.

(Continuarà)

(1) Isai., I 31.

(2) Jerem., 4, 22.

(3) Prov., 2, 2.

ORFEBRERIA SALES BALMES, S. A.

FABRICA d'articles de PLATA DE LLEI i metall blanc. Objectes d'art per a presents. PREUS DE FÀBRICA

4. PORTAFERRISSA, 4

CAMISERIA - CORBATERIA - MITGERIA - GÈNERES DE PUNT

MAS i ROCA
CAMISERS

CASES ESPECIALITZADES PER A LA MIDA

24, Portaferrissa, 26 - Telèf. 71641 - BARCELONA - 16, Fontanella, 16 - Telèf. 12211

Un fet evident

PER F. DULANTO i ESCOFET

En un país com el nostre en què l'ensenyança superior està en mans de l'Estat, en què sols els títols o certificats d'estudis lliurats per aquest gaudeixen de valor oficial, era lògic que els esforços dels heterodoxos espanyols, dels descendents dels erasmistes, dels interessats en la descristianització del nostre poble, es dirigissin primordialment a la consecució del domini en els centres docents oficials, al monopoli de la instrucció, per a poder així imposar llur ideologia, influint en la provisió de càtedres, en el nomenament del personal i en els alumnes que concorren als esmentats centres. Aquesta tasca s'efectua activament, des de molt temps ençà per les anomenades "Institución Libre de Enseñanza" i "Junta de Ampliación de Estudios" de Madrid, organitzacions dotades d'una autoritat indiscutible en determinat Ministeri, com es palesa pel gran nombre de càtedres proveïdes amb personal addicte, per a l'actuació decisiva que han vingut i vénen portant a terme entre les generacions estudioses, aconseguint el total apartament, sinó l'aversion i la fòbia, de bona part d'elles, de la vertadera i única font de saviesa, de la Religió Catòlica.

No és, doncs, gens estrany que el Govern i les Corts actuals que es gloriï d'un absurd i arcaic sectarisme, es constituïssin en fervents coadjuvants de l'obra nefanda de les organitzacions esmentades, que seguint les orientacions d'aquestes s'apressessin a foragitar el Crist de les escoles primàries com fa temps que, gràcies a aquelles, fou foragitat de les secundàries i superiors; que establissin l'escola obligatòria, única i laica, que passessin per sobre la llibertat d'ensenyament, reconeguda universalment en les Constitucions dels països que s'honoren anomenant-se liberals i saben ésser-ho.

Dolorosíssim per als catòlics i de molt greus derivacions per a la cultura i l'economia nacional, és l'article 26 de la Constitució Espanyola que prohibeix l'exercici de l'ensenyament, la indústria i el comerç als Ordes Religiosos. Ens ocuparem avui de les perilloses conseqüències que es deriven de l'aplicació de la primera part d'aquest precepte constitucional, és a dir que prohibeix l'ensenyament als Ordes Religiosos.

Aquesta prohibició, tan sectària com subversiva, imposa com a única font d'instrucció no sols superior sinó també primària i secundària, l'ensenyament oficial, sota la immediata dependència de l'Estat, laic sinó antireligiós, contrari a la nostra Església, seguint les perniciosos directrius de la "Junta de Ampliación de Estudios" i amb personal docent en la seva major part proveït per aquesta última. Hom vol justificar-se titllant l'ensenyament dels Ordes Religiosos d'absurd, inculte, endarrerit, propi del segle XVI (textual), rutinari, obscurantista i una sèrie de penjaments semblants que seria molt llarg ressenyar. Però si això fos veritat, ¿com compendriem que un tant per cent elevadíssim de les escoles, tant primàries com secundàries, siguin en, la nostra terra, dirigides per religiosos,

i que el percentatge d'alumnes que assisteixen a aquestes escoles sigui infinitament major que els de les escoles i altres establiments oficials de llur respectiva demarcació docent? ¿Com s'explica que els pares de família en llur majoria portin llur fills a col·legis religiosos i no a Instituts i altres centres de l'Estat, pesi a la gran diferència de preu que necessàriament ha d'existir entre uns i altres: l'oficial quasi gratuïta i la privada religiosa de preu bastant elevat? ¿Com és que els Ordes Religiosos multipliquin cada dia llurs establiments docents, obligats pel nombre creixent d'alumnes que assisteixen a llurs aules; i l'Estat, en canvi, no ho fa? ¿Quina interpretació donarem al fet que en els exàmens de fi de curs, en els propis centres oficials, sigui major, com és de domini públic, el nombre d'aprovat que mereixen els alumnes col·legiats o lliures, d'ensenyança privada religiosa, que els oficials, a desgrat que els exàmens benignes per aquest últims, es tornen rigorosíssims per als primers? ¿Quina explicació ens mereixen, finalment, els fets esmentats?

Sense voler prejudicar res respecte de l'ensenyament oficial, sense voler emetre cap judici que moltes vegades pot ésser temerari — com ho fan sense cap consideració ni mida destacades personalitats polítiques, respecte de l'ensenyança religiosa, — no podem menys de constatar la tan notable preferència que demostren tant els pares de família com els alumnes per aquesta última, i qualificar-la com ens ho demostren clarament les anteriors consideracions, d'adequada, culta, avançada, posada al dia, evolutiva i molt moderna, essent aplicables tots els epítets que en contra d'ella es vomiten, a l'escola de l'Estat, ara l'única, tan preconitzada pels nostres laïcistes.

Passem a donar un cop d'ull a les derivacions que en l'ordre intel·lectual i econòmic pot tenir l'aplicació del precepte constitucional de què ens ocupem.

Gravíssimes són aquestes: la prohibició de l'ensenyança als Ordes Religiosos és enormement perjudicial, tant per a la cultura com per al benestar industrial i econòmic del país, car, suprimits tots els centres docents fins ara regentats per religiosos, es trobarà el Govern amb la manca absoluta de professors capacitats, d'establiments *ad-hoc* i de material docent per a substituir-los, a no ésser que per aconseguir aquests últims es valgui d'una segona edició de l'expedit i còmode procediment de nacionalització sense indemnització que tan bons resultats els ha donat amb l'ara expoliada i dissolta Companyia de Jesús.

De no ésser així, per a crear els esmentats centres docents caldrà un augment considerable del Pressupost que es traduirà en un altre augment en els càrrecs tributaris, que farà més penosa la ja tan pronunciada crisi industrial de què estem afectats. El senyor Carner ja feia constar l'altre dia, que l'augment presupostari i dels tributs era degut en la seva major part a les disposicions emanades de Govern o les Corts sobre matèria religiosa i d'ensenyament, caient, doncs, la supressió de tants centres d'ensenyament com els

Ordes Religiosos regenten i que no costen cap centim a l'Estat, la privació de l'exercici de l'ensenyança a una multitud de professors capacitats que amb una singular abnegació col·laboren a la cultura del país, sobre les espatlles del ciutadà espanyol, en la

seva gran majoria catòlic, que veurà, esverat, com per a complir unes disposicions que ell condemna, se li augmenten les càrregues tributàries ja ara tan pesades, per arrabassar-li un dels drets més preciosos de la pàtria potestat, com és el d'educar llurs fills.

Josep Porta i Blanc

PER JOSEP MIQUEL I MACAYA

Quan l'Església tocava a glòria, al dissabte Sant d'enguany, moria, a Tarragona, el rector de la parròquia de la Santíssima Trinitat, mossèn Josep Porta i Blanc, model del ministeri parroquial que de molts anys exercí. Per tal com fou lector de CATALUNYA SOCIAL des del primer número, fins al dedicat a la Setmana Santa, i per tal com durant llargs anys tingué amb mi una amistat paternal i havia estat ja un gran amic de la meua família, no em puc estar d'escriure aquestes ratlles, impressionat per la mort que s'ha endut al cel aquest digníssim rector i aquest estimat amic. Voldria dir moltes coses d'ell, però no sé si reeixiré a dir-les. És tanta l'emoció que em causà la nova de la seva mort sobtada! Quantes vegades, amic, m'havíeu parlat de la mort, retraient aquell indret de l'Evangeli, on Jesús ens diu que la mort ve com un lladre nocturn!

Lexemplar sacerdot era fill de Bràfim (província de Tarragona). Va exercir el seu sagrat ministeri rectoral als pobles de Montreal, Sant Martí de Maldà, Barbarà, i ara, darrerament, durant molts anys, a l'esmentada parròquia tarragonina.

Havia casat els meus pares i, en batejar-me, em posà, de la seva part, el nom tan dolç i significatiu de Benvingut. Jo, això, li ho havia agraït molt sovint. Després, quan vaig anar a Tarragona per a seguir els estudis oficials, moltes festes solia anar a l'ofici parroquial a dos quarts de deu, més que res per tal de sentir la seva evangèlica explicació dominical que a mi em tenia enamorat. En sortint d'ofici anàvem a la rectoria i allí solíem trobar-nos amb el Dr. Jaume Bofarull, altre amic meu i amic íntim de mossèn Josep Porta (traspasat també fa cosa d'un mes). Eren dos amics entranyables, i apar com si l'un, ara, de l'altra vida estant, hagi cridat l'altre per tal de fer-li companyia en el sojorn etern.

Els dijous a la tarda, com que generalment no tenia classe, solia anar amb ell a passeig a l'ermita de la Mare de Déu de la Salut, la qual és a vint minuts de Tarragona, dalt d'un pujol des d'on s'albiren l'ampla mar, blava en dies de cel clar, i les muralles tarragonines i la part posterior de la Universitat Pontifícia. Allí solia concórrer, fins que morí, un il·lustre jesuïta molt estimat dels tarragonins, mort fa cinc o sis anys, el P. Pere Aguilera, bon predicador i autor de llibres sobre la família, qui era un altre bon amic de mossèn Josep Porta. Mossèn Josep era administrador d'aquest ermitatge i el P. Aguilera n'era gran devot—això tant l'un com l'altre—i àdhuc els goigs que llavors es cantaven—i que ara em penso que encara deuen seguir-se cantant—després del sant Rosari, firmats amb el nom d'Un devot, si mal no recordo, eren de l'esmentat pare jesuïta.

Cal esmentar, després del lluminós escrit dels bis-

bes catalans, que mossèn Porta fou un entusiasta defensor de la predicació en català, i això, fins en ple govern de la Dictadura. I ara una anècdota, la qual l'amic traspasat em perdonarà de retreure, des de l'altra vida; altrament és un fet que a Tarragona esdevingué una mica públic. El govern dictatorial perseguí aquell noble sacerdot pels seus sentiments catalans, i especialment pel fet de predicar gairebé sempre exclusivament en català. Durant molt temps—em deia ell, i jo em recordo d'haver-ho vist—al sermó de predicació evangèlica, de l'ofici, un policia romaní a l'església. Però la persecució es produí, si la memòria no m'és infidel, prenent per pretext el fet d'haver repartit un full de *La bona parla* entre els seus feligresos, passat per la censura, on hi havia uns fragments del poeta Maragall que el censor, tal vegada no entenien-los o no llucant-ne el sentit, no esborrà amb el seu llapis roig.

Home d'habituds austeres, piadós a més no poder—jo en tinc proves que no són del cas d'exposar públicament,—desinteressat amb els pobres, esplèndid amb la parròquia, es pot dir que arreu on exercí deixà un record inesborrable. El meu pare, que n'era íntim (el seu més gran amic junt amb mossèn Jaume Bofarull), solia dir-li, en veure que tots els diners se li anaven en coses d'altri: "Et quedaràs sense un centim!" Tanmateix, ¿què se li'n dava, a ell, si tot el treball i diners els despenia en caritats, en esplèndides funcions d'església i a embellir el temple parroquial?

Ara perdoneu, lector estimat, si deixo escrita a vola ploma aquesta breu semblança d'un sacerdot tan exemplar i model d'amics. Tan sols us prego que, per l'afecte que tingué a CATALUNYA SOCIAL, que llegia de cap a cap cada setmana, dediqueu una oració per a l'eternal descans de la seva ànima. Al cel sia i amb ell ens hi poguem trobar.

EL XOCOLATA

“ KOHLER ”

FONDANT
EXTRA-FI

embolcall blanc i verd, és el xocolata de qualitat immillorable per a menjar cru.

El sectarisme d'alguns mestres laics

PER J. CIVERA I SORMANI

Les escoles laiques s'han convertit, com tothom ja sospitava, en escoles sectàries. Un professor serà religiós o antireligiós, però no espereu trobar-ne cap d'indiferent en matèria religiosa. Els qui no creuen volen que els altres tampoc creguin. Únicament els anormals es desenten de les coses de l'esperit. Un home ben equilibrat, no pot restar indiferent davant els misteris de la mort i de la vida. Per això l'escola laica és impossible. El professor no catòlic, procurarà que els infants damunt els quals exercia una influència decisiva, s'apartin del camí que els portaria al catolicisme. La neutralitat és un mite que s'han inventat els sectaris. Actualment la majoria dels professors no catòlics de les escoles laiques, diguem-ho sense eufemismes, estan convertint els infants creients en ateus. Els catòlics no podem tolerar aquesta actuació descristianitzadora dels professors laics.

S'han donat ordres comminatòries als professors catòlics perquè facin desaparèixer el sant Crist de les escoles. Els han dit que no podien ensenyar religió i que estava prohibit fer dir oracions als nois. En canvi no s'ha donat cap ordre als professors sectaris. Aquests poden fer impunement el que vulguin. És lícit dir als nois que Déu no existeix, i està prohibit demostrar la seva existència. Els sectaris no s'han donat compte que la paciència té els seus límits, i que els catòlics constitueixen un nucli importantíssim.

Ens han contat un fet que revela el sectarisme d'alguns dels mestres de les mal anomenades escoles laiques. Una mare cristianíssima estava plorant. En preguntar-li perquè plorava respongué: "El meu fill acaba de donar-me un gran disgust. El mestre li ha dit que Déu no existeix i que jo no sóc la seva mare. La mare és l'Estat, que es preocupa de l'educació dels nois."

Aquest mestre que allunya els nois de l'amor maternal i que fa caure damunt el seu esperit les tenebres de l'ateisme, segurament deu creure que els mestres catòlics no tenen el dret d'educar cristianament els infants. Aquesta és la lògica sectària.

Sabem que un mestre digué als nois aquestes paraules: "Quan éreu petits us van dir que els Reis portaven joguines. Els pares us van enganyar. També us han enganyat amb l'existència de Déu. Ells saben que no existeix, com sabien també que és fals que els Reis portin joguines. No creieu, doncs, en Déu, perquè no existeix."

¿És tolerable que un mestre digui aquestes coses a l'escola? És aquesta la missió dels mestres laics? Ens han assegurat que en un poble no molt llunyà de Barcelona, existeix una escola, el mestre de la qual fa dir als nois a guisa de salutació: "Déu no existeix." I ell respon: "Mai no ha existit."

Els sectaris no volen que l'Estat mantingui la clerecia, perquè hi ha ciutadans que no són catòlics. ¿I els mestres ateus, no són també sostinguts amb els diners de tots els ciutadans? ¿És lògic que amb els diners dels catòlics es sostinguin escoles, els mestres de les quals diguin als nois que Déu no existeix?

Ens hem de preocupar del problema de l'ensenyança. No ens oposedem que els sectaris tinguin les seves escoles especialitzades per aconseguir que llurs fills segueixin camins de tenebres; però ens han de reconèixer a nosaltres el mateix dret. Els fills no són de l'Estat, sinó dels pares, i aquests tenen el dret indiscutible d'educar-los de la manera que vulguin.

Hem de salvar els infants. Els sectaris tard o d'hora seran vençuts. Han estat remogudes les aigües i el llot ha sortit a la superfície; però tinguem la seguretat que caurà altra vegada damunt el fang. Tenim la seguretat que els catòlics reaccionaran i ocuparan novament el lloc que els pertoca.

La plebs no pot imposar-se molt de temps. Quan en un poble es produeix una forta convulsió social o una revolució, apareixen uns homes que en veure'ls us pregunten on eren abans de produir-se aquells fets. Aquests homes, que dins de la legalitat, mai no haurien pogut enlairar-se, tenen l'audàcia d'ocupar els llocs de més responsabilitat. Els globus de paper s'enfilen ràpidament i de vegades arriben arran dels núvols; però al cap de poca estona cauen desinflatos damunt la pols dels camins. El mateix passa amb els homes vulgars que pretenen imposar-se. S'enlairen, però quan cauen ningú mai més no es recorda d'ells. La majoria dels homes que són els responsables de la influència que actualment exerceixen els sectaris damunt la societat, tornaran a ocultar-se dins el cau de l'oblit i de la indiferència. Els qui porten alguna cosa dintre seguiran a les altures, però les vulgaritats cauran malgrat els esforços que facin per aguantar-se. No es pot deixar en suspens la llei de gravetat. Quan un cos no té base per a sostenir-se, forçosament ha de caure.

Cal no abandonar els fills del poble. No escauria en aquests moments escatir les causes que han originat les campanyes antireligioses; però hem de confessar que si haguéssim sabut posar-nos en contacte amb el poble, potser en l'actualitat no ens trobaríem tan sols. Si haguéssim construït grans edificis per als fills dels obrers, no haurien esguardat amb gelosia les grans escoles destinades als nois de la classe rica. El desig dels fundadors dels ordes religiosos que es dediquen a l'ensenyança, era aconseguir la cristianització del poble. Sant Joan Baptista de la Salle i Sant Josep de Calasanc, estimaven profundament els pobres. El mateix podríem dir dels altres fundadors.

Els nois de la classe mitja i de la classe alta, seguiran tenint escoles on poder-se educar cristianament, i en canvi els pobres es veuran obligats a assistir a les escoles sectàries.

No podem deixar abandonats els fills dels obrers, perquè també són germans nostres. Cal amb l'esforç de tots, crear escoles amb tots els avenços moderns, perquè els nois pobres puguin ésser educats cristianament.

Com tothom sap, la Constitució espanyola, prohibeix l'ensenyament religiós. Únicament els fills de les famílies pobres es veuran privats del dit ensenyament. Forçosament hauran d'anar a raure a les escoles laiques, on com hem vist, els nois perden la fe.

Cal que ens preocupem d'aquest problema. Hem de sostenir escoles gratuïtes perquè els fills dels obrers no siguin ateus.

El que escriu aquestes ratlles, ja fa alguns anys va fundar unes escoles nocturnes exclusivament per als obrers. Eren, com és de suposar, obertament confessionals. En la barriada on funcionaven, hi havia una escola ferrerista, i al cap de sis mesos de funcionar l'escola catòlica, va haver de tancar per manca d'alumnes. ¿Per què els obrers preferien l'escola catòlica? Per una raó molt senzilla: perquè en la

catòlica hi havia ordre i disciplina. Els professors no anaven a defensar un sou, sinó a exercir una obra d'apostolat. El professor catòlic en cada obrer hi veia un germà. Vaig dirigir les escoles vuit anys, i durant aquest temps vaig veure desfilar per les classes més d'un miler d'obers. Ens trobem en un temps, que hem de posar totes les nostres energies al servei de la causa de Déu. Qui tingui condicions per ensenyar que ensenyi; i el que no pugui fer-ho que dongui una almoïna per a sostenir escoles gratuïtes per als fills dels obrers.

Un tema cabdal

L'escola del respecte

A primer cop d'ull aquest tema sembla de pura urbanitat. Ja ho és, però no hi ha dubte que es tracta, a més, d'un tema fonamental de la vida pública i privada. Només cal cridar l'atenció sobre ço que suposa la falta de respecte en el tracte social. Aquesta falta, sistematitzada, obre la porta a la barbàrie. Sense el respecte, la vida en societat es fa impossible. El primer que fan en assolir el poder els partits polítics que tenen per sistema el bandejament de tota mena de respectes, és imposar el respecte amb vara de freixe, o de ferro, si convé. Ara mateix ho estem comprovant. Sense respecte no pot funcionar cap societat humana, i s'ensorren les jerarquies socials més sòlides. Per això és tan lamentable tot el que tendeix a trencar el respecte, o a prescindir-ne.

* * *

Un dels seus enemics més insidiosos i terribles, en el tracte social, és la moda, d'uns anys ençà. La confiança excessiva en les relacions ordinàries familiars, entre pares i fills especialment; les llibertats, ara usuals i corrents, en les converses, en les actituds i positures, que es prenen els inferiors davant dels qui estan sobre d'ells en dignitat i poder (ja sia en virtut, en edat, en jurisdicció, en saber i experiència, en posició social, etc.); els nous costums regnants en alguns actes religiosos, en còrcols, teatres, reunions, etc., d'on van exiliant-se els antics miraments que convertien dits actes en escoles del respecte; el llenguatge ordinari, i àdhuc groller en persones que es tenen per ben educades; l'oblit d'aquelles naturals atencions que es prodigaven adés a les persones sagrades, a les dones, als vellets, a les criatures i als mateixos joves (recordem aquella dita popular que posava la prudència en el parlar als llavis de les "persones majors": *hi ha roba estesa*, al·ludint la presència de persones menors que es podien escandalitzar); el menyspreu de les més elementals regles d'urbanitat en el conviure ciutadà i àdhuc privat; la salvatge propaganda de les més baixes passions en gravats i escrits d'il·lustracions i periòdics; les lluites polítiques que ara s'estilen... tot, en una paraula, conspira a l'enderrocament del respecte; si no n'és ja producte i efecte, al mateix temps, la crisi d'aquesta virtut social, que gosàriem a qualificar, en aquest ordre, de *prima virtus*.

Hom no té a mà cap diccionari per a donar del respecte una definició autoritzada, però tampoc cal. Hi ha paraules que tothom les entén, i aquesta és una d'elles; i n'hi ha que les definicions no fan més que embolicar-les.

En el contingut de la paraula *respecte* entren molts elements morals i socials, bàsics; reverència formal, reconeixement dels valors aliens, confessió explícita de les seves excel·lències, tribut manifestat de la nostra personalitat a la personalitat del proïsme, acatament a costums o imperatius del tracte comú que fan possible i àdhuc grat el conviure, acatament exemplar a les autoritats de tota mena, noblesa i delicadesa de sentiments, etc.

Qui és, naturalment, o educacionalment, respectuós, demostra pertànyer a una aristocràcia social de primer ordre. És d'un llinatge humà superior. Totes les jerarquies socials s'afirmen i enlairen sobre el respecte.

El respecte, respecte crida; i si alguna cosa suavitza i endolceix les aspors i les amargors de la convivència humana, és el respecte.

* * *

Per això hom sent a voltes certes defallències en veure que la crisi del respecte, en compte de minvar, creix i es va convertint en estat normal de les relacions humanes.

Sense respecte a les autoritats, començant per les de l'Església; sense respecte als pares; sense respecte als mestres; sense respecte als superiors; sense respecte a la dona; i als innocents, i als desvalguts, i als pròcers, i a tot llinatge de jerarquies, ¿com és possible una ordenada i satisfactòria convivència social?

I ara diguem, per a donar més eficàcia a aquestes ratlles, que van i treballen contra l'escola del respecte tots els que parlen grollerament dels prestigis i poders socials; tots els que s'obliden de les regles d'urbanitat en les seves quotidianes relacions; els pares qui permeten als fills llibertats i franqueses i actituds abusives, i lletges; els amos qui no guarden als seus dependents els miraments que se'ls deu, i vice-versa...

Cal tornar als temps que l'escola del respecte soplujava quasi tothom; a aquell temps que els obrers eren tan ben parlats como els patrons; a aquell temps que petits i grans retien bon esguard a tots els ciutadans, alts i baixos.

I la gran Escola del respecte és l'Església. L'única, gosàriem a dir. Cal recordar-ho.

J. J. C.

La bandera impròpia

PER R. RUCABADO

Els nostres ulls veieren, afrosa escena, els raigs de les flames precipitant-se afora de les finestres dels convents, l'any 1909. Els nostres ulls han vist, i ara veuen cada dia, com altre raig de foc, uns flams vermells i grocs llepants finestres i murs del gran convent on fins al 24 de gener residiren els pares jesuïtes, al carrer de Casp. És el flam de dues banderes, República i Generalitat, hissades cada dia i no pas "en senyal de llibertat". És una conseqüència de l'execució de l'article 26, i aquelles banderes representen el triomf de l'Estat posseïdor, que ocupa i "nacionalitza" el casal, per mans del Patronat Escolar de Barcelona, el nom del qual en sengles ròtuls flanqueja els dos xamfrans. Els colors, el moviment, la significació d'aquelles banderes, impertinent gallaret en l'edifici conventual, fan de debò l'efecte d'unes flamarades que el van cremant lentament, destruint-lo en fred, desnaturalitzant-lo una mica més cada dia.

Que hi sigui la bandera tricolor, a executar la incautació, no ens admira: és una bandera laica de naixement. En les seves cròniques intermitents ha anat sempre al davant de gent moguda d'impulsos dissolvents. Podia ésser la bandera del poble, però no sembla sinó la d'una oligarquia jacobina; podia ésser el pavelló de la democràcia i atreure's a l'entorn cordials "hurras" com aquella República Helvètica que aixeca la blanca creu de Crist en la rojor de la senyera federal. Podia significar la dignitat ciutadana davant de l'absolutisme, però, ai!, recordarà en la història els excessos demagògics d'un règim polític presidit per una cultura de quiosc, i moltes rentades i bugades no li treuran el fumet dels incendis consentits. I sempre hi sentirem el brogit dels grups entestats a fer la seva ombra inhabitable.

Però ço que ens amargueja i desconsola és veure aplicada en aquesta feina de segrest i usurpació, la bandera catalana, el senyal barrat de la Generalitat de Catalunya. La nostra bandera no és per a això. Quaranta anys l'hem defensada exaltant en ella primerament la tradició de la terra, i per sobre de tot altre valor l'hem estimada per tradicional, i si no és per la tradició jo no sé pas per què és ressuscitada. Hem saludat en ella la història set voltes secular i l'enyorança d'unes llibertats públiques filles del dret cristià dels pobles. L'han feta voleiar els sospirs de poesia d'una nissaga perduda, un poder sepultat, i el goig del recobriment i l'entusiasme del renéixer. Hem confiat en els seus plecs voleiadors per l'alè del renaixement, d'un ressorgir que era de llibertat i de respecte a les coses vives que tots estimàvem, i que estimàvem perquè eren i són vives. Hem desplegat en ella el "ratxós dossier" del nostre jardí d'esperit: la fe, la pàtria, l'amor. Verge, la seva renaixença, de sang vessada per armes, les seves ratlles no han rimat sinó amb germanor, el batec viu del casal dels avis. I presidint la legió de poetes, artistes i cantors que l'han feta amorosa, i dissonant a coses dures i cruels, En Joan Maragall, en un dels seus cent himnes a la bandera catalana li deia, en un gentil resum:

*Al bell damunt de la renglera
Déu, pàtria, amor plegats hi són:*

*heu-se-la aquí nostra senyera;
ella ens durà cantant pel món.*

Ni En Maragall, ni En Millet, ni cap dels mils i mils de cantaires que l'han duta pel món,

voleiant al grat de l'aire

no pogueren pensar mai que hom la faria servir de cobertora per la usurpació i el despotisme.

Aquí ens la planten, enfilada dalt d'una finestra particular, envaint una propietat privada, en plena aventura jacobina, amb un afany de precocitat estatista, que fa témer totes les dissorts per a aquesta pàtria que no és encara un Estat. La història honorada de la Catalunya medieval, tota la llarga història d'aquesta senyera venerable dels nostres reis, història més dilatada sens dubte que la de cap altre penó ni pavelló del món, no conegué despotismes de la mesura i de la intenció d'aquest que hom preté amb la bandera barrada cobrir. Senyera essencialment medieval, decaiguda en els segles de cesarisme; bandera romàntica que enfront de l'Estat absorbent, burocràtic, sempre laïcitzant i laicòfil sota les hipocresies oficials, els germans al vent desfeien

en senyal de llibertat.

Vet aquí que en aquesta hora i lloc no podem dir amb alegria:

*Que voleï! Contemplem-la
en sa dolça majestat,*

perquè aquí voleia i batega emparant una confiscació injusta, una iniquitat imperdonable, que per segles i segles enllotarà la història. ¿I per això demanàveu llibertat i autonomia? ; Per a fer Catalunya solidària de l'absolutisme centralista en la seva més brutal manifestació, solidària de la persecució i despullament d'una collectivitat illustre i honorable, decor de la pàtria, conjunt de fills preclars, honor de la terra. Oh, bandera adolescent en la teva vida renascuda! No ets encara pavelló d'una nació organitzada i ja et trobem amb pretensions estatolàtriques. ; Quina follia temerària els que així la comprometen, i com obliden les greus tasques domèstiques imperioses abans de gallejar! No tenim soldats a sota la bandera, com Polònia i com Irlanda, i li fan fer tristos papers estatistes que la independent Polònia i la lliure Irlanda es prohibeixen. Ai, Senyor! Amb prou feines dret teníem fa un any i mig per a ensenyar la doctrina en català, i ara expulsem la doctrina. Se'ns ha discutit, negat, escatimat el dret positiu de predicar en català, i avui que el tenim llencem a fora els predicadors!

Que trist que fa, la bandera de les quatre barres, segellant la usurpació estatista del convent del carrer de Casp (i, suposo, de totes les altres residències, escoles, institucions, laboratoris i observatoris de la Companyia de Jesús a Catalunya). Debades aquí el cant a la Senyera ens convida a aixecar la vista i l'esperit darrera l'exaltada ensenya:

*per mirar-te sobirana
alçarem els ulls al cel,*

perquè al cel no hi miren els laics, i no aixecarem gaire la vista per a mirar aquesta bandera esgarriada, en funció impròpia, perquè els ulls i la cara ens cauen de vergonya.

¿Per què la hi posen, la bandera catalana, presidint el triomf de la confiscació sectària? És, que no ho oblidin, una bandera *catòlica*, per història i significació secular, el drap barrat dels nostres reis. El gran rei Pere I *el Catòlic* l'emprà, sinó el primer a tremolar el vexili reial, el primer sí a retre-li honors i fama. Eren els mateixos colors pontificals, i discuteixen els historiadors si el Papa la donà al nostre monarca proclamat "Banderer i Ganfaroner de l'Església" o si l'august mandatari d'aquest il·lustre títol donà a l'Església els seus colors d'or i vermell. Sigui com sigui, la bandera reial d'Aragó i la bandera papal eren *la mateixa* (1). I els colors d'Aragó, colors d'Església, han de cobrir i resguardar una expoliació anticlerical, d'intenció expressament antipontificia?

Que despengin la bandera catalana de l'edifici del carrer de Casp. És allí, impertinent, impròpia. Que hissin la bandera negra o la roja, o la negre-i-roja, la bandera de la F. A. I., emblema d'odi i violències, pavelló del més radical laïcisme, drap escaient de tiranies i usurpacions. Una bandera socialista, comunista, anarquista, servirà molt millor com a símbol

(1) Rovira i Virgili: *Història Nacional de Catalunya*.

exacte de les coses que hom preté solemnitzar. I que hi pintin o hi brodin el veritable i just grafisme heràldic de la gesta: el triangle, o la falç i el martell, o, millor encara i més exacte, una pistola, signe d'una educació i d'una política, motiu que decora tot un temperament social i tota una època històrica.

El PATRONAT ESCOLAR DE BARCELONA, l'executor de l'obra laica, en la nostra ciutat, bé mereix l'envit d'aquesta estrofa. En veient els seus ròtuls a les portes del convent confiscat un hom de seguida es demana: d'aquest Patronat, qui n'és *Patró*? ¿Qui el patrocina, al Patronat Escolar de Barcelona? *Quis custodit ipsos custodes?* Hem cercat quin podia ésser el signe sagrat de l'autoritat pedagògica que ha expulsat els Sants Crists i les Mares de Déu dels locals escolars de Barcelona. Una fotografia que avui (12 abril) publica el suplement gràfic de *La Vanguardia* ho il·lustra clarament. La inauguració, diumenge últim, del Parvulari Forestier al Parc de Montjuïc, celebrada amb gran pompa, ofereix una lliçó vivent i pràctica de *neutralitat escolar*, ensenyant d'una manera ben inequívoca el sentit exacte del laïcisme. Allà on no poden exhibir-se ni sota la forma de "precioses obres d'art" les imatges sagrades, humaníssimes i amoroses de la religió catòlica, pot passejar-se impunement, triomfal i cínic, dalt de tot de la bandera més alta que concorre a la festa, a l'obertura d'una escola de pàrvuls, a una llar dels més tendres infants! el llòbreg, sinistre i amenaçador triangle maçònic. — R.

El "clixé" de la pobresa del capellà rural

PER MN. LLUÍS G. PLA

Dies passats el ministre de Justícia va dir a les Corts, en ocasió de discutir-se el vot particular del Sr. Calderón, que ja sabia a què atendre's amb referència a la "decantada" pobresa del capellà rural. Ho va dir en forma i manera que deixava entreveure la incredulitat del ministre. No creiem pecar gens de maliciosos en estampar aquesta afirmació.

Pel que poguéis mancar a les notícies del titular de la cartera de Justícia del govern d'ara, ací van les nostres afirmacions calcades sobre la més descarnada i crua realitat. I esperem qui ens contradigui.

Un capellà rural percebia de l'Estat unes 140 ptes. Mirant molt prim, trobava — el qui ho trobava! — una serventa que feia la caritat de servir-lo per una soldada de 4 drets mensuals. (Encara hi ha abnegació al món! Abnegació que no la sap el qui camina tip i amb *un roc a la faixa*, com se sol dir.) Les 140 pessetes ja baixaven a 120. Amb aquesta riquesa el pobre capellà de poble havia de fer el miracle de mantenir-se ell i la serventa (això quan no havia de mantenir el pare o la mare, o alguna germana soltera). 120 ptes. havien d'obrar el miracle que la taula del Sr. Rector (la tan "envejada" taula del Sr. Rector) es parés i desaparés dues vegades al dia a raó de *tres pessetes i alguns cèntims* diaris. ¿Quina perspectiva per a banquets i bones dinades, pobre Sr. Rector! Si hi haurà cinisme en aquest món!

I no para tot aquí: aquestes *tres pessetes i alguns cèntims* per la menja diària encara s'havien de fer

estirar més. El Rector també volia fumar, i havia d'anar vestit, i havia de portar sabates per anar a vila o a ciutat, i, com que *sabia de llegir*, també havia de pagar la subscripció a un diari que li portés notícies que el distrauessin de la sopitosa de l'ambient del poble on venia obligat a residir. I com que també *sabia d'escriure*, també li pertocava gastar paper i tinta i segells per a mantenir correspondència amb els seus parents i amics llunyans. I en aquestes obligacions almenys hi heu de suposar invertides una quinzena de pessetes, la qual cosa fa que les de la despesa quedin reduïdes a 105 ben peladetes. 105 pessetes! ; 21 duros per a un home amb una carrera, una responsabilitat, unes obligacions úniques i transcendentalíssimes! ; 21 duros per a menjar 30 ó 31 dies, un home que ha estudiat 14 anys i que no pot dir *no* a un pobre que truqui a la seva porta i que s'ha de comportar amb la dignitat a què l'obliga el seu estat, condició i ministeris! És o no és misèria, això? Misèria que no avergonyeix al pobre qui l'ha vinguda sofrint sinó a l'Estat que l'ha tolerada i als mateixos creients que l'han desconeiguda més o menys.

Ací té Alborno, que cobra llargues pessetes, la vera i indefugible *realitat* de la qual sembla dubtar a través de les seves paraules dites recentment al Parlament d'Espanya.

Qualsevol criteri subjectiu ha de rendir-se davant l'objectiva realitat de les coses. Que vagi Alborno a visitar qualsevol rector rural de la seva terra; que

s'informi bonament dels ingressos d'aquest pobre màrtir del deure; que s'assegui a la seva taula i tasti de la seva escudella i del seu pa honradíssims i per una engruna de cor i de sentiments que alenin dintre seu *veurà, tocarà, respirarà i mastegarà* la pobresa extrema d'aquests admirabilíssims, abnegadíssims i

únics exemplars d'humanitat sofrent que ni protesten, ni es revolten, ni creen conflictes...

Justícia abans que tot. Es pot ésser tot el sectari que es vulgui. El que no es pot és negar la realitat dels fets amb la capa del sectarisme, per ministre que a un hom l'hagin fet.

Carnet setmanal

El projecte d'Estatut de Catalunya. — Ha estat publicat ja per la Comissió parlamentària corresponent el projecte d'Estatut de Catalunya, tan esperat per tothom en aquesta nostra terra!

I quin efecte ha produït? No ens deixem portar per una impressió lleugera i ni tan sols per una impressió de conjunt. Diguem que si aquest Estatut ha gués vingut uns anys endarrera, en aquells moments que es preconitzava el camí evolucionista per arribar a la resolució del problema de Catalunya, l'Estatut actual ens hauria semblat cosa bona i ben acceptable. ¡Si fa uns quants anys ens haguessin dit que Catalunya tindria el seu dret civil íntegre, la facultat per a designar jutges, magistrats, notaris i registradors, etc., hauriem exultat i ens hauriem mostrat ben satisfets! En aquell temps que unes senzilles oposicions a Notaries portades a cap aquí o a Madrid podien aixecar una campanya, eren la base suficient per una campanya forta i extremada, ¿no ens havia de semblar cosa magnífica el projecte?

Però amb pocs anys les coses han canviat molt. Ha vingut un règim polític nou i ha estat proclamada una República catalana. I, sobre tot, tot això ha estat fet a base del pacte de Sant Sebastià, el fonament del qual, per part dels polítics catalans d'esquerra, era l'autonomia de Catalunya. De manera que el nostre poble es podia interessar pel canvi de règim precisament perquè dins d'ell se li prometia la resolució del seu plet fonamental. I és segons aquesta llum com hem d'examinar ara la qüestió de Catalunya i el que l'Estatut tradueix d'aquesta qüestió fonamental dins el canvi de règim.

I així plantejat el problema, què representa el projecte d'Estatut? Diguem-ho clar i català perquè tothom ens entengui: una ensarronada. Això de permetre que Catalunya basteixi la seva ensenyança, mentre l'Estat continua tenint la seva amb facultat per ampliar-la, equival, no a un traspàs de serveis, sinó a un simple permís que és cedit a Catalunya. I aquest permís, ¿quan li havia estat negat a la nostra terra, en general? Les escoles d'agricultura, Industrial, de Funcionaris, de Bibliotecàries, etc., ¿no havien estat bastides mentre Catalunya no tenia Estatut? La formidable tasca de cultura catalana portada a cap per Prat de la Riba ¿havia necessitat mai aquesta facultat (?) que ara ve a portar-nos el projecte d'Estatut? Tindrem, si així s'aprova l'Estatut, un doble servei de cultura, una doble filera d'institucions d'ensenyança; però, entenguï's bé: mai no tindrem Universitat nostra ni mai no tindrem centres d'alta cultura catalana. De manera que aquella facultat que té, per exemple, el país flamenc a base de la Univer-

sitat flamenca de Gand, aquí no la tindrem. ¡I això que als flamencs no els ha estat pas reconeguda una personalitat autònoma dins de Bèlgica, com aquí hom diu que se'ns reconeix!

Es diu també en el projecte que la facultat de mantenir l'ordre públic passa a Catalunya, sempre que els interessos generals de l'Estat no facin necessària la seva intervenció. Això equival a dir que, mentre la Generalitat tindrà facultat i servei en matèria d'ordre públic, l'Estat tampoc mai no prescindirà dels seus serveis en aquest mateix ram; és a dir, una duplictat de servei que, a part els conflictes continuats a què ens pot conduir, haurà, com el d'ensenyança, d'ésser pagat doblement pels catalans.

I així podríem anar seguint amb tota la resta del projecte. Tindrem, com a màxim, dobles serveis en quasi totes les matèries político-administratives; i el resultat serà que mai no tindrem serveis bons ni en un ordre ni en un altre i que ens costaran doblement de mantenir. ¡Quina perspectiva autonòmica, catalans de casa nostra! ¿És això el pacte de Sant Sebastià? I si no és això ¿on para la paraula formal de la gent que allí pactaren?

La mateixa esmena que, junt amb l'Estatut, varen presentar i publicar els Diputats de l'Esquerra catalana, és la màxima condemna del projecte d'Estatut, doncs ja significa que no compleix dit projecte ço que se'ns havia promès en ordre al reconeixement de la nostra personalitat col·lectiva.

¿És que hem de patir una nova defraudació de les nostres esperances, catalans? Veurem ara quina serà la posició dels homes de l'Esquerra que tanta cosa ens havien promès i les promeses dels quals, per ara i tant, van restant totalment incomplertes, com de costum. Ells han estat els conductors d'aquesta etapa política i a ells exclusivament correspon l'honor del triomf o les amargors del fracàs. No hem de trigar massa dies a veure com tot això es desenrotlla, i fem constar, per endavant, que aquest projecte d'Estatut no respon pas a les aspiracions mínimes de la nostra Catalunya en el moment actual.

Macià i Barrera. — Llegint el "Full oficial del di-lluns" hom es pot donar compte de la política que arreu desenrotlla el president de la Generalitat de Catalunya. Política de festa major, com digué un altre home de la situació actual; política que consisteix a córrer per carrers i places de Catalunya, acceptant banquets, festes i homenatges, rotulacions de carrers, etc. i repetint aquí i allà el mateix discurs que sembla estereotipat i grafiat en un disc gramofònic.

I a propòsit d'aquesta política de festa major, ens feia notar un amic nostre com és la mateixa política que durant els anys de la Dictadura desenrotllava el General Barrera, virrei de Catalunya, qui no deixava passar diumenge sense que anés a drete o esquerra per tal d'ésser homenatjat en la seva persona i en el que tan tristament representava.

Al General Barrera li feia l'efecte que així conquereix adeptes i simpatitzants per a la seva causa; a Macià li deu semblar el mateix. Anant per aquests pobles de Catalunya, tant Barrera com Macià veien els que se'ls acostaven per homenatjar-los; el que no veien eren els que no s'hi acostaven, els que resten a casa plorant la dissort del moment actual i desitjant una política més seriosa i més de cara als veritables problemes nacionals. Un i altre són víctimes d'aquest miratge de les multituds que ara esguarden a la dreta i ara esguarden a l'esquerra, i un i altre s'assemblen fortament en la seva política verbalista i buida de tot sentit de responsabilitat.

El miratge fou terrible al pobre general Barrera. Procuri ara el president de la Generalitat que no li sigui també terrible a ell. De vegades les il·lusions són funestes. I si tots els problemes resten resolts com el del projecte d'Estatut, rai!

Jaume Carner, víctima. — El Ministre de Finances ha anat, diumenge últim, a Vendrell. Era natural que els seus convilatans li volguessin retre un tribut d'admiració, no precisament per la seva obra, sinó per haver arribat a Ministre.

L'acompanyant del senyor Carner fou el seu íntim Marcellí Domingo, i els discursos foren pronunciats per un i altre. Domingo repetí el discurs de costum, disc inseparable d'ell, sobre la llibertat de consciència, encara que semblava raonable que un Ministre d'Agricultura hagués parlat de qüestions agràries en un districte tan fortament agrari com Vendrell! En Carner, en canvi, féu un discurs de justificació de la seva obra, obra que es pot resumir en aquests mots: puja del preu del pa, del tabac, de la gasolina, etc. i, per a compensar-ho, puja de les contribucions... i no pas en tants per cent petits, certament!

I com es justifica? Presentant-se com una víctima, dient que ja sabia que el seu nom seria impopular sempre i aniria unit al de l'augment del cost de la vida i de la puja de les subsistències. Però tot això, afegí, era necessari a causa de les disbauxes financeres de la Monarquia.

Aquelles disbauxes i el mal estat de la nostra Hisenda no les neguem pas. La política del Marroc per ella sola ens podia portar a l'estat actual. Però nosaltres demanem: ¿per a corregir totes aquelles disbauxes, no hi havia altre camí que el d'augmentar els impostos? ¿No signifiquen res les economies dins un Pressupost de Despeses?; ¿i el personal sobrer de l'Estat mantingut íntegrament, a desgrat del famós Decret de reducció de l'Azaña, en absolut inaplicable? Per anivellar el Pressupost podia reduir despeses, i en lloc de reduir-les, han augmentat una porció seriosa de milions; podia, sobre tot, reformar o iniciar la reforma de les bases tributàries, tan injustes, i no ho ha fet ni ha començat tan sols a fer-ho, etc. ¿Es que no hi havia temps per a tot això? Però ¿quan n'ha exposat ni tan sols el programa, de tot això, el senyor Carner? ¿Quan ha donat a conèixer aquelles orientacions de justícia tributària que la manca de temps no li ha deixat ni dibuixar en el Pressupost?

Res d'això no ha vingut. I el contribuent espanyol es troba ara amb què el formidable tant per cent d'augment en els tributs no li ve compensat ni tan sols amb unes promeses o amb un programa per a l'any vinent. ¿Es tot això el que ens oferia el talent financer del senyor Jaume Carner, Diputat per Marcellí Domingo a Tarragona?

Els homes d'Acció Catalana. — Continuen actuant, si bé una mica vergonyants i escàpols. No saben bé a quina carta quedar-se; però actuen i fins ho fan amb el desig evident de no perdre la simpatia dels homes de les esquerres actuals. Un dia el senyor Bofill i Mates, a Badalona, ens diu que cal evitar les campanyes revisionistes de la Constitució perquè en el fons de totes elles, ell, el polític llest i equilibrista, veu un desig de restauracions monàrquiques, condemnant així, en bloc, els catòlics que no podem viure en pau amb la Constitució. Un altre dia, el senyor Esteve, en un casinet de Barcelona, ens diu que no solament la Constitució és cosa excellent, sinó que fins i tot, portat pel seu entusiasme, ens fa l'elogi de la llei de Defensa de la República, etc.

I el seu òrgan en la premsa procura recollir adeptes arreu, demanant fins per telèfon a la gent d'Unió Democràtica de Catalunya que els envii notícies i publicant-les en primera pàgina, per tal que hom es pugui convèncer que ells no són esquerrans, ni molt menys. Certament, hi ha moltes pessetes entremig en l'edició de "La Publicitat"!

Aquests homes, encantats amb la Constitució, veurem quin paper faran ara davant la llei de Congregacions religioses. Paper, probablement, semblant al que varen fer davant la supressió de la Companyia de Jesús, votant aquella supressió i encara volent convèncer que ho havien fet com a mal menor, com si els senyors Alcalà Zamora i Maura no haguessin trobat un altre camí!

Cal obrar sincerament, lleialment; i els que es diguin catòlics, en el moment actual, només en tenen una de posició clara i manifesta: la de fer de catòlics per damunt de tot, ja que els nostres interessos espirituals són atacats arreu i en totes les direccions.

La religió, afer privat? No és pas aquesta la doctrina de l'Església.

La dona en la Bíblia

Diumenge 17 d'abril, de deu a onze del matí, es donarà a l'Institut de Cultura per la Dona la lliçó bíblica corresponent a aquest mes: EL PSALTIRI, DEVOCIONARI CATALÀ.

Psaltiris catalans. — David, l'heroi. — Amors seves. — Esperit religiós. — Mical, Abigaïl, Betsabè. — La fidelitat entre David i Jonatan. — David és un cor i una arpa. — Psalms diversos. — La complanta. — L'enyorament. — La família. — Alleluia. — De profundis... — L'epitalami. — Psallite sapienter. — Psalms d'ara.

Interessa el Psaltiri a la Dona com a devocionari; també per haver arribat la Dona al cor de David i perquè la veiem dins els Psalms com a esposa i com a mare.

Nombroses projeccions.

Va a càrrec del Dr. Josep Casanelles, Prev.

L'entrada pel carrer baix de Sant Pere.

Lliure per a les senyores.

Butlletí d'ACCIÓ POPULAR

Suspensió d'actes

El Sr. Governador civil de Lleida va suspendre, amb caràcter general i fins a nova ordre, els actes de propaganda que s'havien de celebrar a la "província" del seu comanament.

Per aquesta raó no va poder celebrar-se el grans miting que havien organitzat per al passat diumenge els nostres amics de Balaguer, per tal d'inaugurar oficialment la Delegació comarcal d'ACCIÓ POPULAR. En aquest acte havien de parlar els senyors Joan Blanch i Boés, Tomàs Roig i Llop i Francesc Manich i la senyoreta Angela Matas de Cívica Femenina. Hom preveia un èxit formidable a jutjar per l'entusiasme regnant.

Ignorem les causes de la suspensió, en bloc, dels actes de propaganda — principalment dretista — que hi havia projectats i del caràcter indefinit d'aquesta decisió, que desitgem veure revocada ben aviat.

Llegim en un estimat col·lega que no fa molt fou el propi governador de Lleida Sr. Ventós, el que féu un seguit d'actes a la "província" en companyia del senyor Humbert Torres. No creiem just que mentre als uns els és amplament permesa la difusió del seu ideari, als altres els sigui interdicta.

Fem constar, doncs, la nostra respectuosa i enèrgica protesta.

Sindicats catòlics

És amb veritable emoció i amb esperançador optimisme que podem donar compte als nostres lectors de l'ínic d'una sindicació catòlica catalana, fruit de les campanyes i el programa d'ACCIÓ POPULAR. Si bé no és missió pròpiament d'aquesta, sinó de les seves Federacions per estaments, la d'empendre's aquestes obres pràctiques d'apostolat social, l'ACCIÓ POPULAR ha d'ésser el nucli d'on rebin l'impuls, l'orientació, l'encoratjament i l'esperit cristià; i des del qual el seu exemple i les seves energies s'irradiïn arreu de Catalunya.

Per això A. P. se'n sent orgullosa com de cosa pròpia, perquè espiritualment d'ella provenen.

L'organització a què ens referim està ja molt avançada a l'entusiasta població de Gironella i en vies de formació a Berga i Ametlla de Merola, com a producte, en aquests dos últims llocs, de les conferències darrerament donades pel Sr. Josep Estil·les.

Són diversos altres els indrets que han manifestat àdhuc amb anterioritat als esmentats, desitjos de llançar-se a aquesta tasca, i esperem que prompte podran portar-la a terme.

Els nostres amics als quals interessin més detalls, els agraïrem que ens consultin per escrit.

MOLLERUSA

És imminent la constitució de la Delegació d'aquesta ciutat, en la qual s'han inscrit bon nombre de socis. Es prepara un acte de propaganda molt important.

TORELLÓ

Continuen en aquesta industriosa població les conferències culturals, a càrrec d'elements d'A. P., que

amb tant d'èxit va iniciar el senyor Francesc Ribelles.

El passat diumenge parlà el Sr. Joan Gaya sobre el tema "Solucions pràctiques al problema social".

SOLSONA

L'acte d'inauguració de l'ACCIÓ POPULAR de Solsona ha de revestir veritable transcendència. En el programa d'aquesta magna diada figuraran actes religiosos, miting de propaganda, banquet i reunió de delegats dels nuclis d'ACCIÓ POPULAR de la diòcesi.

La setmana vinent, s. D. v., concretarem més detalls.

CASTELLBISBAL

Els nostres amics de Castellbisbal projecten també diverses conferències. Des d'aquestes ratlles els acompanyem en els seus nobles propòsits.

Crònica del moviment catòlic

L'Encíclica "Quadragesimo anno" i el parlament austríac. — Hem fet avinent més d'una vegada que l'organització per estaments propugnada per ACCIÓ POPULAR està totalment d'acord amb la famosa encíclica de Pius XI, la qual ha d'encaminar la societat cap a una nova organització d'harmonia de classes per mitjà d'una organització per estaments. El mateix Papa Pius XI va indicar que aquesta orientació cap a un nou ordre de la societat era filla de les orientacions de l'episcopat austríac, el qual, darrerament, sota el patronatge del cardenal Piffl, va organitzar un curs d'exposició de l'Encíclica "Quadragesimo anno".

No fa gaire, en una sessió del parlament austríac es va nomenar una comissió presidida per l'ex-canceller Monsenyor Seipel, per tal d'estudiar una constitució que transformi el consell federal en una cambra d'estaments. El diputat doctor Aiguer, en prendre part en aquest debat, va dir: "L'encíclica del Papa va destinada a tot el món; cal portar el salvament a la societat. La dependència natural és considerada com idea fonamental i com a objectiu d'aquella organització per estaments que el Papa estableix com a deure en la nova organització de la societat i també de l'estat. Aquesta organització ha de ser portada per aquelles classes socials que col·laboren mútuament en la mateixa economia. Certament, cal, per a realitzar aquesta teoria, una gran pràctica moral i això ho fa avinent l'encíclica. Aquest lligament social per estaments ha d'anar dirigit per una disposició moral molt elevada. Precisament és això el que es desprèn de l'encíclica, que no és senzillament teoria, sinó amor ardent. Si l'organització de l'estat per estaments no és encara una realitat, això no ens excusa el deure moral que tenim, com a dirigents d'un poble que sofreix, de preocupar-nos amb tota serietat d'aquest problema."

No dubtem que l'exemple d'Àustria influirà damunt dels altres estats europeus i també no dubtem que la nostra gent obrirà els ulls i valorarà degudament el programa d'ACCIÓ POPULAR, ingressant

a aquesta federació d'entitats per tal que el dia de demà la direcció de la cosa pública en les corporacions passi a mans dels diferents estaments relligats conjuntament per la idea cristiana.

La construcció d'esglésies. — Per tal de combatre la crisi dels sense treball, l'arquebisbe Paiano de Messina ha emprès la construcció d'unes 44 esglésies. El cardenal Verdier, arquebisbe de París, ha donat ordre que s'emprenguessin les obres d'esglésies en 40 indrets diferents. A Colònia, a Francfort, als grans centres de població obrera cada any s'aixequen un gran nombre de temples. Hi havia qui creia que l'art cristià en l'aspecte d'alçar esglésies era mort. Tot al contrari. Com el període romànic, com el gòtic, com el barroc, el moment actual té el seu estil ben destacat. És l'església de rajols o de ciment armat, simètrica, rectangular, que posa de relleu l'altar del sacrifici i del sagrament per prescindir gairebé totalment de les naus laterals. És l'altar major que atreu el fidel a participar del sacrifici. És l'església neta, litúrgica. Hem admirat bells temples catòlics ultramoderns a Münster, a Colònia, a Francfort i a París, i confessem que ens atreuen extraordinàriament.

Les publicacions pornogràfiques a Dinamarca. — Rodant pel món, potser enlloc un hom es troba amb quioscos de publicacions tan indecents com Barcelona. No diré que la pornografia de Berlín o de París sigui inferior a la de Barcelona; al contrari. Però, segurament enlloc la pornografia no es presenta tan descaradament i tan desvergonyidament com a Barcelona. Hi ha certs indrets de la nostra ciutat on són venudes les revistes pornogràfiques de París i de Berlín: són comprades per obrers de Barcelona que ni llegir ni escriure saben. El públic d'aquestes revistes no són els estrangers que viuen a Barcelona: són els nostres ignorants que tenen l'ànima emmetzinada pel verí de les males passions.

Dinamarca acaba de prohibir amb sancions sumament severes l'entrada de revistes pornogràfiques de tota mena. El nudisme, que aquí i a tot arreu tant estralls causa, no plau al poble progressiu de Dinamarca. També Suïssa persegueix amb rigor la premsa que propaga el culte al nudisme. Aquell poble de muntanyencs vol conservar la sanitat de cos i d'ànima.

Mentre de la nostra terra no desterrem la pornografia ni la blasfèmia, Catalunya ni serà un poble culte ni serà un poble lliure.

Els missioners del treball. — La cura d'ànimes reclama cada dia més l'especialització. Nosaltres vivim a Barcelona una acció parroquial idèntica a la de cinquanta anys enrera. Talment sembla que res no passi en el món. Els grans nuclis de població arrodonidissimats creats pel desenrotllament de la indústria han format ciutats sense tradició, sense formació i sense aquell ferment secular dels pobles que se'n diu civilització. La ciutat de Viena, per exemple, és objecte d'una recristianització per part d'uns sacerdots joves, apòstols que s'han anat a formar l'escola del "Volksverein" d'Alemanya i als instituts de Münster.

Aquests dies el cardenal Serafini, prefecte de la Congregació del Concili, acaba d'escriure una carta al professor Dathoit recomanant entre altres coses la formació de "missioners del treball". El desenrot-

llament dels sindicats cristians, organitzats perfectament, adquireix avui una importància singular. És, per tant, d'alta conveniència que els bisbes assegurin la formació de sacerdots dedicats especialment al problema del món treballador, per tal que siguin els conductors dels sindicats i els animadors d'aquestes institucions influint-hi d'una manera sol·licita i prudent. Aquests sacerdots no sols han d'il·lustrar els obrers, sinó que han de formar una selecció de treballadors que estigui a l'altura de la nova missió seriosa, difícil i complicada.

Per tal d'assegurar el planter d'aquests missioners del treball, la missió dels quals és tan important, la sagrada Congregació del Concili judica una cosa sumament encertada preparar aquests joves sacerdots, no solament amb un estudi seriós i profund de la filosofia i de la Teologia, sinó també amb l'estudi corresponent dels problemes socials.

Els secretariats socials, la direcció dels quals està confiada als sacerdots missioners del treball, poden ser els indrets on aquests joves sacerdots rebin les lliçons oportunes per a llur formació apostòlica.

La idea de l'organització per estaments. — El retorn a l'Edat Mitjana reinstaurant els gremis o estaments és la idea dominant entre els sociòlegs cristians més progressius. En la festa de la coronació de Pius XI, celebrada a Munic, el cardenal Faulhaber va comentar en un discurs meravellós l'encíclica "Quadragesimo anno". Le veu autoritzada d'aquest príncep de l'Església va remarcar d'una manera especial la necessitat de què l'organització patronal abandoni el concepte liberal i anticristià que ha informat la seva actuació durant el temps de les grans creacions industrials. I per altra banda insisteix en gran manera en la necessitat d'organitzar la societat, no per classes que provoquin la lluita, sinó en estaments que excitin a la concòrdia.

El jesuïta P. Watt, en un curs donat a la universitat d'Oxford sobre els gremis catòlics, ha dit que el primer pas per la reforma de la societat és la restauració de la família i el segon la restauració dels gremis o estaments. En aquests el patró o mestre, els fadrins i els aprenents estaven associats, fixaven la durada del treball, els anys d'aprenentatge, el jornal, el preu dels gèneres fabricats, etc. L'organització era vertical, no horitzontal, com avui, en què solament s'organitzen els de dalt i els de baix per a lluitar i per a imposar-se mutuament.

R E L O J E R I A

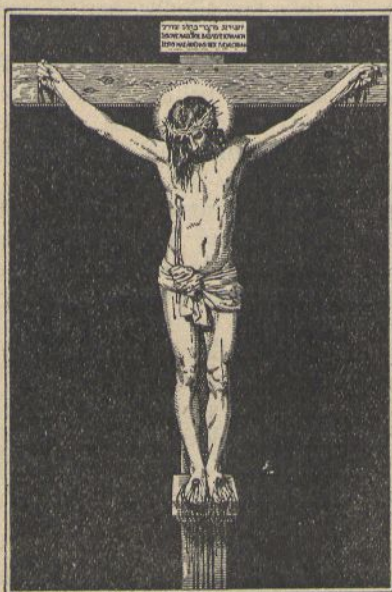
MAURER

R^a CATALUNA 52 fr. KURSAAL antes AVINO 38

**Proveïdors del
Foment de Pietat**

Anvers i revers de les noves estampes editades per "Foment de Pietat"

JESÚS MEU, MISERICÒRDIA!

Jo .....

DECLARO que professo la Religió Catòlica i que amb aquesta Fe vull viure i morir com a fill de la Santa Mare Església. Per tant faig constar el meu desig de rebre els Sagraments i auxilis espirituals de la meua Religió en cas de malaltia o perill greu; així com la meua voluntat expressa de què el meu cadàver sia enterrat conforme el ritu de la Religió Catòlica, Apostòlica i Romana.

I per a que consti i es compleixi ho firmo a .....
el dia ..... de 193

En cas d'accident tingueu la caritat de fer avisar a ma família, carrer de .....

núm. ....

Porteu-ne sempre una al damunt convenientment omplerta i signada

Un exemplar, en paper de fil per assegurar-li llarga durada, 5 cèntims.
Hi trobareu també estoig de celofana al preu de 5 cèntims cada un.

FOMENT DE PIETAT

DEVOCIONARIS PER PRIMERA COMUNIÓ

EL PRIMER LLIBRE DEL NOI CRISTIÀ

EL PRIMER LLIBRE DE LA NOIA CRISTIANA

Formació religiosa de la infància
per Mn. EUDALT SERRA I BUIXÓ PREV.
(Quinta edició)

**Es llibre d'instrucció.
Es devocionari complert.
Es agradosa lectura.**

Enquadernacions senzilles i de luxe a tots preus des de 2,50 pessetes.

L'ANGEL BO

Devocionari breu que conté les millors i necessàries pràctiques del cristià. Volum de 188 planes, amb gravats (quarta edició).

En rústega . . . . . 40 cènts.
En cartronet . . . . . 90 »
En tela . . . . . 1,25 ptes.

FOMENT DE PIETAT

NOVENA A SANT JORDI PATRÓ DE CATALUNYA

per VALENTI MARTÍ, Prev.

Per tal de santificar els amors païrals amb les virtuts cristianes, feu aquesta Novena amb les cinc **deprecacions** al Sant Cavaller.

Un exemplar, 0,30 ptes.

Novena a la Mare de Déu de Montserrat (Extreta del Devocionari Parroquial)

La pràctica de la Novena a la Regina del Montserrat és preparació pròpia per a celebrar la seva festa, com també per a fer arribar a Ella nostres obsequis i demandes.

FOMENT DE PIETAT, ofereix aquesta Novena en un llibret de 32 pàgines amb coberta il·lustrada.

Un exemplar, 0,30 ptes.

**EL MALTA
"NATURA"**

**FORTALECE
Y HERMOSEA
EL ROSTRO**

**EL CAFÈ
DEBILITA**

**AFEA EL
ROSTRO**

EL CAFÈ arruïna la seva pròpia salut, arruga la cara, malmet els òrgans digestius, ronyons, fetge, sistema nerviós, etc.

Si V. rebutja el cafè i en compte d'ell pren **MALTA NATURA** beguda aromàtica, nutritiva i digestiva que resol els gasos, tindrà el rostre bell i rialler.

CASA SANTIVERI, S. A.
Oficines centrals. Colònia Santiveri
CAN TUNIS - Telèf. 33076 - BARCELONA

Manned Blasi
PASSEIG DE S. JOAN 13
BARCELONA

**JA SOU SUBSCRIPTORS
DE
Catalunya Social?**

**LÀMPARES I METALLISTERIA
INSTAL·LACIONS I REPARACIONS**

SALVADOR COROMINA

**Aigua - Sanejament - Comptadors d'aigua
(abonaments per a conservació i lectura) - Electricitat - Gas**

Plaça de Catalunya, 4   **BARCELONA**   **Telèfon 15794**

SUCURSALS

N.º 1 ESPLUGUES DE LLOBREGAT
Laureano Miró, 59 (encreuament de les carreteres de Madrid i Cornellà)

N.º 2 GARATGE I TALLERS DE REPARACIO
Sepúlveda, 148 i 150 - Villarreal, 35
Florida Blanca, 121 - Telèfon 31510

N.º 3 SECCIÓ DE LUBRIFICANTS
Passatge de la Pau, 9 - Telèfon 13386

N.º 4 MAGATZEMS
Carreró de Sant Antoni

N.º 5 ARAGÓ, 188 i 190
xamfrà Muntaner - Telèfon 33254

N.º 6 LLEIDA
Plaça Catalunya, 7 - Telèfon 390

N.º 7 GIRONA
Gran Via de Jaume I - Telèfon 172
cantonada Plaça Marquès de Camps

N.º 8 PALMA DE MALLORCA
Carrer de Sant Miquel, núm. 326 i
Avinguda de Comte Sallent, 29 bis

SERVICE STATION, S. A.

LA CASA MÉS IMPORTANT EN

GASOLINA, PETROLI, NEUMÀTICS, LUBRIFICANTS, ACCESSORIS
EINES, FERRETERIA I TOT QUANT PERTANY A L'AUTOMÒBIL
VENDA A L'ENGRÒS I DETALL

CASA CENTRAL:

Aragó, 270 - 272 i
Passeig de Gràcia, 45

Telèfon 11550
BARCELONA

Ultra
SIMPLEX
ASPIRADOR
PARA EL
POLVO
EL MAS ECONOMICO

CASA ROSICH
RDA. S. PEDRO, 7
PUERTA DEL ANGEL, 25
TAPINERIA, 33
TELEFONOS:
19023 y
19813

Demostraciones gratis a domicilio

FLY-TOX

insecticida líquid ★ Bidó blau

Acadèmia

Fundada en 1879

Avinguda Portal de l'Angel, 38

Telèfons 18953-75303 - - Apartat 782

Comerç : Idiomes : Taquí-Mecanografia

Peritatge, Professorat mercantil i Batxillerat

L'Acadèmia Cots col·loca oportunament els seus alumnes dignes i capacitats.

COTS

ATENES A. G. — Provença, 157; Barcelona.

FRANQUEO
CONCERTADO

CATALUNYA SOCIAL
Durán i Bas, 11
BARCELONA